

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-01-37940 בן חור נ' אבן אופיר

לפני כבוד השופט נמרוד אשכול

התובעים: עו"ד עדי בן חור

נגד

הנתבעים: רותי אבן אופיר
באמצעות ב"כ עוה"ד גונן בן יצחק

פסק דין

רקע ועיקרי טענות הצדדים

1. בפני תביעה כספית שהוגשה בהליך של סדר דין מהיר על סך 50,000 ₪ (לצרכי אגרה). עילת התביעה מתבססת על פרסום העולה, לכאורה, לכדי לשון הרע הקבוע **בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965** (להלן "**חוק איסור לשון הרע**") ו/או פסיקת פיצויים מתוקף סעיפים 35-36 **לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]**. התובע, הינו עורך דין במקצועו. הנתבעת, בעלת עסק פרטי להשמת בכירים בהייטק.

2. כעולה מכתב התביעה, ביום 09.01.2020 פרסמה הנתבעת פוסט ברשת החברתית "פייסבוק" עם הכיתוב: "**ככה דף המסרים מהליכוד עובד**". הנתבעת צירפה דף המסרים, הנחזה להיות מסמך עם הלוגו של תנועת הליכוד (**נספח 1** תע"ר תובע). מגיבים שונים, הגיבו שמדובר במסמך שאינו אמיתי, מגיב בשם משה סלמה ציין כי: "**זה דף מסרים מ-2019**"... (**נספח 2** תע"ר תובע). בהמשך לתגובות, כתבה הנתבעת: "**נתן אשל שמואשם בהטרדה מינית ונאסר עליו לעבוד בעבודה ציבורית. וביבי מעסיק אותו ככותב מסרים**".

בנקודה זו, התערב התובע והגיב: "**אשל הוא לא עבריין מין מורשע. זאת לשון הרע, ואם תמשיכי עם חוסר הזהירות שלך, הדבר יעלה לך בתביעת לשון הרע. קבלי עצה ידידותית, ואל תגני על השקרים שלך כאן באמצעות הפצת לשון הרע זדונית. חבל. 100,000 ₪ ללא הוכחת נזק**". (ראה נספח 2, כולל 2 עמודים).

3. התגובה של הנתבעת בהמשך לכך (ראה עמוד 13 לתע"ר תובע) היא שבליבת המחלוקת, ומהווה לטענת התובע לשון הרע. תגובת הנתבעת: "**אתה מגן עליו בצורה כזאת שזה חשוד ומעורר מחשבה אולי גם אתה כזה. ולמה שהוא עד אין חשיבות כל כך**".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-01-37940 בן חור נ' אבן אופיר

4. לטענת התובע, הנתבעת ראתה לפגוע בשמו הטוב מקום בו חלק על דעתה בדיון ציבורי החשוף לכולי עלמא, דיון בו יש עשרות תגובות ומספר שיתופים. לדידו, הנתבעת טענה שהתובע עבריון מין מורשע וכזה שביצע הטרדה מינית לכאורה. התובע ביקש שהנתבעת תימחק התגובה, אך לטענתו זו לא שעתה לבקשה. לטענת התובע, הנתבעת הוציאה לשון הרע כנגדו כפי שהדבר בא לידי ביטוי בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, מתוך מטרה לבזותו ו/או להשפילו בשל "מעשים, התנהגות או תכונות".

5. עיקרי טענות ההגנה של הנתבעת נסמכות על כך שיש למחוק התביעה על הסף בשל היותה קנטרנית. לטענתה, היא פרסמה פוסט ברשת "פייסבוק" בו התובע אינו המושא והוא לא הוזכר בו. הנתבעת טענה שהתובע נהג בחוסר תום לב מובהק עת שיצר העימות המילולי במודעות מתוך רצון לתבוע "100,000 ₪ ללא הוכחת נזק" בגין לשון הרע, ומתוך רצון ציני ללכוד קורבנות פוטנציאליים.

6. לגופו של עניין, טענה הנתבעת שהדברים שנכתבו אינם בגדר לשון הרע כיוון שלא קראה לתובע בשמות גנאי, אלא הביעה תהייה באשר למניע שהביאו לתמוך בנתן אשל. לטענתה, התובע מנסיבותיו ניסה להפוך הדיון באיש ציבורי לדיון שבעניינו. כן טענה הנתבעת שהתובע לא הוכיח שמדובר ב"פרסום" כמשמעו בחוק איסור לשון הרע, מכיוון שמדובר בשרשרת תגובות שפורסם אגב פוסט, ולאורך ההתכתבות ביניהם לא הייתה התערבות של אנשים נוספים.

7. בנוסף, הנתבעת טענה ל"אמת בפרסום" כטענת הגנה מכוח סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע מכיוון שלדידה התלונות הסתיימו בדיון משמעותי לנתן אשל. לא היה בכוונתה לפגוע או לבזות את התובע מכיוון שאינה מכירה אותו והיא אדישה כלפיו. כן עמדה הנתבעת על כך שעומדות לה ההגנות המנויות בסעיפים 15-16 לחוק איסור לשון הרע וכי הדברים שנכתבו עולים בגדר זוטי דברים.

8. התובע הגיש כתב תשובה מטעמו, והתייחס לטיעוני ההגנה של הנתבעת. התובע טען שהנתבעת התנהגה בחוסר תום לב, בכך שחסמה אותו מלהגיב בפרופיל שלה זו מנעה ממנו היכולת להקטין את הנזק וסירבה למחוק הפרסום. כן פירט התובע נימוקיו מדוע לטענתו לא עומדות לנתבעת ההגנות המנויות בחוק איסור לשון הרע.

9. בתיק התקיימה ישיבה מקדמית, הוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם התובע בלבד. לא התקיים דיון הוכחות, הצדדים הגישו סיכומי טענותיהם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-01-37940 בן חור נ' אבן אופיר

דיון והכרעה

10. הלכה פסוקה היא שכאשר מוגשת לבית המשפט תביעה מכוח חוק איסור לשון הרע, יש לבחון אותה בארבעה שלבים אשר נבנים האחד מן השני. ראה ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור (פורסם בנבו, 22.07.2015) (להלן "פרשת אלי עזור"):

"את בחינת השאלה אם פרסום פלוני מהווה לשון הרע יש לערוך ב-4 שלבים: בשלב הראשון יש לבחון אם מה שפורסם עולה כדי "פרסום" במובנו של מונח זה בחוק איסור לשון הרע; בשלב השני יש לבחון אם מה שפורסם מהווה "לשון הרע" כאמור בחוק זה, וזאת לפי משמעות הפרסומים בהקשר אובייקטיבי, קרי: לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר; ובשים לב לקביעותינו להלן בדבר מידת העניין הציבורי שבפרסום (וראו פסקה 12 לעיל). ככל שנמצא כי "פרסום" דבר מה המהווה "לשון הרע", יש להוסיף ולבחון בשלב השלישי את תחולתן של ההגנות השונות הנזכרות בחוק, שיש בכוחן לשלול את אחריותו של המפרסם בלשון הרע. אם לא קמות הגנות מסוג זה, בשלב הרביעי והאחרון ייקבע הסעד המתאים בנסיבות העניין ראו והשוו לשלבי הניתוח כאמור עניין הרציקוביץ', בעמ' 568; עניין שרנסקי, פסקה 17)". (ההדגשות אינן במקור).

11. הנטל הראשוני להוכיח כי הפרסום מהווה לשון הרע מוטל על כתפי התובע. נטל זה רובץ בכללותו על כתפיו. באם יוכח כי הפרסום מהווה לשון הרע, הנטל להוכיח כי התקיימה אחת מההגנות בחוק, רובץ על כתפי הנתבעים. לעניין זה ראה דברי בית המשפט העליון בע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין-אורבך (פורסם בנבו, 8.2.2012) [להלן "פרשת דיין"] לעניין הנטל להוכיח את אמיתות הפרסום שרובץ על הנתבע.

12. את כל האמור יש לבחון לאור השיקולים השונים העולים בהקשר הספציפי של הזכות החוקתית לחופש הביטוי, אשר קיבלה מעמד רם ביותר במערכת המשפט הישראלית.

13. מן הכלל אל הפרט, ביום 08.09.2020 התקיימה ישיבה מקדמית בה ציין התובע כי הביטוי שנאמר על ידי הנתבעת ולטענתו עומד בהגדרת לשון הרע הוא: "אתה מגן עליו בצורה כזאת שזה חשוד ומעורר מחשבה אולי גם אתה כזה...". משמע, זהו הביטוי שבליבת המחלוקת ויש לבחנו לאורו של חוק איסור לשון הרע.

14. כאמור יש לבחון האם הביטוי הנ"ל מהווה "פרסום" כהגדרתו בחוק איסור לשון הרע.

סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע קובע כך:

2. (א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות,

תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-01-37940 בן חור נ' אבן אופיר

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת

הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע."

הפרסום נעשה בכתב באמצעות רשת "פייסבוק", כחלק משרשור תגובות פנימי אשר פתוח וחשוף לעיני כל, באשר לפוסט ציבורי שפרסמה התובעת בדף שלה. ללמדך, שהביטוי היה מיועד לאדם זולת הנפגע והגיע לנפגע ו/או לאדם אחר זולתו. כמו כן, הביטוי מאופיין ובאמצעות רשת "הפייסבוק" שבו פורסם, עשוי היה להגיע לאדם זולת הנפגע. [ראה ע"א (חי') 62613-09-16 מרדכי (מוטי) מרקוס נ' אמיר בזהדנה (פורסם בנבו), באשר לקביעה שתגובה ברשת החברתית "פייסבוק" מהווה לשון הרע].

כפועל יוצא, מתקיים יסוד ה"פרסום" כהגדרתו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע.

15. יש לבחון האם הפרסום מהווה "לשון הרע".

סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע מגדיר מהי לשון הרע, כהאי לישנא:

"1. לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;"

16. כאשר דנים בשאלה האם ביטוי מסוים מהווה לשון הרע, יש לבחון כיצד נתפס הביטוי מבחינה אובייקטיבית בעיני אדם סביר. "חופש הביטוי מחייב שלא לדקדק בציציותיו של הפרסום הפוגע. השאלה איננה אפוא מה הכוונה שמאחורי הפרסום, אלא מהו "המסר עימו היא מותירה את הצופה" [ראה פרשת אלי עזור, בפסקה 20].

כן יפים לעניין זה הדברים האמורים בע"א 1104/00 דודי אפל נ' איילה חסון, פ"ד נו(2), 607: "פרשנות ה'פרסום' והשאלה אם טמונה בו לשון הרע, תיעשה על-ידי בית-המשפט תוך עיון בפרסום עצמו בלא להיזקק בדרך-כלל לעדויות ולראיות בשאלת משמעות הפרסום. המבחן בעניין זה הוא אובייקטיבי: מהו המובן שהאדם הסביר והרגיל היה מייחס לפרסום, ואם היה באותו מובן כדי לפגוע בשמו הטוב של התובע. בהתאם לכך, אין חשיבות לכוונת המפרסם או לדרך שבה הובן הפרסום על ידי הטוען לפגיעה בו."

עוד נקבע שם: "אין לחופש הביטוי מעמד של זכות-על בשיטה המשפטית הישראלית, אולם ראוי להקנות יתר משקל לחופש הביטוי לעומת הזכות לשם טוב כאשר מדובר בפרסומים בענייני ציבור הנוגעים לאנשי ציבור... מקום מיוחד שמור במסגרת איזון זה, לביטויים בעלי חשיבות ציבורית... ככל שיש ספק בשאלה אם הדיבור שבמחלוקת ראוי להגנה – מוטב לטעות לטובת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-01-37940 בן חור נ' אבן אופיר

חופש הביטוי וחופש העיתונות. " [כן ראה לעניין זה ע"פ 677/83 בורוכוב נ' יפת, פ"ד לט(3) 205 (1985)].

17. בנוסף לאמור, יש להתחשב בכלל לפיו, ככל שיש ספק כי התבטאות מסוימת עולה כדי לשון הרע, יש להעדיף את הפרשנות לפיה האמרה איננה לשון הרע. ראה ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' אילון לוני הרציקוביץ', נח(3) 558 (2004) (להלן "פרשת רשת שוקן"): "כאשר בית המשפט נתקל בקושי פרשני, עליו להעדיף את הפרשנות שלפיה הביטוי איננו לשון הרע".

18. למותר לציין שכלל פרשני זה אף תואם את אמרת בית המשפט העליון: "חשש שהגשת תביעת לשון הרע תשמש, לעתים, לא רק ככלי לגיטימי להגנה על שמו הטוב של אדם, אלא כאמצעי להרתעה לא לגיטימית מפני השמעת ביקורת או מפני חשיפת האמת". [ראה ע"א 7426/14 פלונית נ' עו"ד אורי דניאל (פורסם בנבו, 14.03.2016)].

כמו כן, הכלל תואם את ההלכה הפסוקה זה שנים רבות בעניין עליונותו של חופש הביטוי, ראה פרשת דיין בעמ' 419: "חרות הביטוי היא 'ציפור נפשה של הדמוקרטיה' (ע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' בן משה, פ"ד כב(2) 427, 435 (1986)). בלא דמוקרטיה אין חופש ביטוי ובלי חופש ביטוי אין דמוקרטיה" (בג"ץ 14/86 לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד מא(1) 421, 433 (1987)). חופש הביטוי הוא היסוד ההכרחי לכל חברה דמוקרטית המבוססת על רצון העם".

19. תחילתו של האירוע הוא בפוסט שפרסמה הנתבעת ברשת החברתית "פייסבוק". הרשת החברתית מחליפה במידה רבה ובאופן אינטנסיבי ורחב היקף את הדיונים שהיו נהוגים לפני שנים רבות ב"כיכר העיר". מי שמפרסם בדף שלו שברשת החברתית את הגיגו, עמדתו ודעתו בנושאים שונים – עשוי לקבל תגובות שונות. אין המדובר בכתיבה ליומן האישי של המפרסם אלא במסמך המופץ ברחבי הרשת אשר כמו למפרסם, גם למגיבים למיניהם, יש אינטרס להעביר תגובותיהם/ הערותיהם לתכנים שפורסמו. כך מתנהל השיח ברשת החברתית.

20. באופן כזה, לאחר שהנתבעת העלתה לרשת בדף שלה מסמך מסוים "ככה דף המסרים מהליכוד עובד" קיבלה מספר תגובות לעניין המקוריות והרלוונטיות של מסמך זה. הוא הדין בנוגע לעמדותיה ודעותיה של הנתבעת בנוגע לנתן אשל אותם פרסמה בדף. התובע, אשר לעמדתו הפרסום שפרסמה הנתבעת אודות נתן אשל לא היה נכון, העביר תגובותיו בעניין זה (ראה נספח "2" לתע"ר התובע). כך פועל השיח ברשת החברתית בתחום הפוליטי, החברתי-כלכלי וכל תחום שהוא. העובדה שהתובע בחר להגיב, אינה פועלת לרעתו. כאמור, כך מתנהל השיח ברשתות החברתיות.

התובע הסב ליבה של הנתבעת כי לעמדתו, הפרסום שפרסמה בעניין נתן אשל אינו נכון ועשוי להוות עילה בתביעת לשון הרע. לא מצאתי בנסיבות העניין, ולאחר שעיינתי בחילופי הדברים, ראה נספח 2, שמדובר בהתנהלות קנטרנית מצדו של התובע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-01-37940 בן חור נ' אבן אופיר

21. בתגובה להערותיו של התובע, כפי שצוין לעיל, כתבה הנתבעת: "אתה מגן עליו בצורה כזאת שזה חשוד ומעורר מחשבה אולי גם אתה כזה. ולמה שהוא עד אין חשיבות כל כך. היועץ המשפטי טען שהוא מושעה ואסור לו לעסוק בעבודה ציבורית... ואתה כעורך דין נראה לך תקין שביבי מעסיק אותו?..."

22. הרישא של ביטוי זה עולה לכאורה להגדרת "לשון הרע" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק. הביטוי מופנה לתובע ומרמז על כך שניתן לייחס לו תכונות שליליות אותן מייחסת ומפרסמת הנתבעת לגבי מר אשל: "... אולי גם אתה כזה". פרסום שכזה עשוי להשפילו בעיני הבריות, לבזות אותו בשל מעשים או תכונות המיוחסות לו. הגם שאינו ביטוי ישיר אלא מרומז, הוא עשוי לעלות כדי לשון הרע כהגדרתו בחוק.

23. למרות האמור לעיל, והגם שבנסיבות אחרות עשויה התבטאות שכזו לעלות כדי לשון הרע, מצאתי לקבוע כי בנסיבות העניין ובשים לב לפסיקה הנוהגת במקרה זה, הביטוי אינו עולה לכדי לשון הרע. יש לקרוא את הביטוי בשלמותו לרבות הסיפא, וכן לקרוא את כל ההתכתבות. אין מדובר בפרסום יזום ומפורש של הנתבעת אודות התובע ולא ניתן לנתק את הפרסום מושא התביעה מההקשר והרצף שנובע מחילופי הדברים בין הנתבעת לתובע.

24. לפיכך, יש להעדיף הפרשנות שלפיה הביטוי איננו מהווה לשון הרע (ראה האמור בפרשת רשת שוקן). עם זאת, יש לבצע איזון שכן חופש הביטוי אינו חופש הביזוי. הזכות להשמיע אינה הזכות להשפיל [ראה הדברים האמורים ברע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר (פורסם בנבו) להלן "פרשת בן גביר"]. ישנם ביטויים שבהם הגבול בין חופש הביטוי לחופש הביזוי עובר כחוט השני ולכן על בית המשפט, בטרם קובעו האם מדובר בלשון הרע, להתחשב במכלול הנסיבות שבהם הדברים נאמרו, בהדבק הדברים ובהקשרם.

כמו כן, יש לבחון הביטוי אובייקטיבית דרך עיניו של האדם הסביר ובאופן שהאדם הסביר היה מייחס לפרסום. הרשת החברתית הינה פלטפורמה לחופש ביטוי ולחופש להביע דעה לכן "מניף ידו – לא יינקה, אך האומר אשר על ליבו, אפילו ליבו גס – לא במהרה יענש." (ראה שם בפרשת בן גביר). בפסיקה אף נקבע כי "מבין סוגי הביטויים השונים, ההגנה הניתנת לחופש הביטוי הפוליטי – שהוא תנאי הכרחי לקיומו של הליך דמוקרטי – היא רחבה במיוחד" [ראה בג"ץ 6226/01 אינדור נ' ראש עיריית ירושלים, נז(2) 157, 164 (2003)].

25. לפיכך, קובע כי אין המדובר בלשון הרע. כמו כן, בשים לב לפסיקה הנוהגת, מתייתר הצורך לבחון ההגנות באשר לטענת לשון הרע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-01-37940 בן חור נ' אבן אופיר

סוף דבר

26. בשים לב לכל האמור לעיל, מורה על דחיית התובענה.

27. בנסיבות העניין, ולאור ניהול ההליך מצד הנתבעת, אשר לא הגישה תצהיר ולא קיימה החלטות בית המשפט במועדים שנקבעו, ובכך האריכה התמשכות ההליך, בוחר שלא להטיל הוצאות על מי מבין הצדדים. כל צד יישא בהוצאותיו ובשכר טרחת עורך דינו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי כדין.

ניתן היום, י"ג סיוון תשפ"א, 24 מאי 2021, בהעדר הצדדים.

נמרוד אשכול, שופט

